

Folkhälsopolitisk policy för Östergötland 2011 – 2014

Norrköpings kommuns diarienummer KS-171/2010

Antagen av Norrköpings kommunstyrelse den 4 april 2011 §100

Innehållsförteckning

- 2 Folkhälsopolitisk policy för Östergötland 2011-2014
- 4 Östergötland - En hälsoregion 2020
- 6 Strategi
- 8 Regional samordning kring folkhälsopolitik och folkhälsoarbete
- 10 En Östgöta-kommission för folkhälsa
- 12 Uppföljning av policyn

Folkhälsopolitisk policy för Östergötland 2011-2014

Hälsa är centralt i människors liv och en förutsättning för en hållbar samhällsutveckling. En god hälsa bland östgötarna är en av de viktigaste faktorerna för tillväxt, utveckling och välfärd i länet. Policyn är gemensam för det folkhälsopolitiska arbetet i kommunerna och Landstinget i Östergötland samt i Regionförbundet Östsam.

POLICYN UTGÅR FRÅN DET NATIONELLA MÅLET

Det folkhälsopolitiska arbetet i länet utgår från det nationella målet för folkhälsopolitiken

- att skapa *småskaliga förutsättningar för en god hälsa på lika villkor för hela befolkningen*¹ - och ska genomföras inom ramen för de elva nationella målområdena

1. Delaktighet och inflytande i samhället
2. Ekonomiska och sociala förutsättningar
3. Barn och ungas uppväxtvillkor
4. Hälsa i arbetslivet
5. Miljöer och produkter
6. Hälsöfrämjande hälso- och sjukvård
7. Skydd mot smittspridning
8. Sexualitet och reproduktiv hälsa
9. Fysisk aktivitet
10. Matvanor och livsmedel
11. Tobak, alkohol, narkotika, dopning och spel

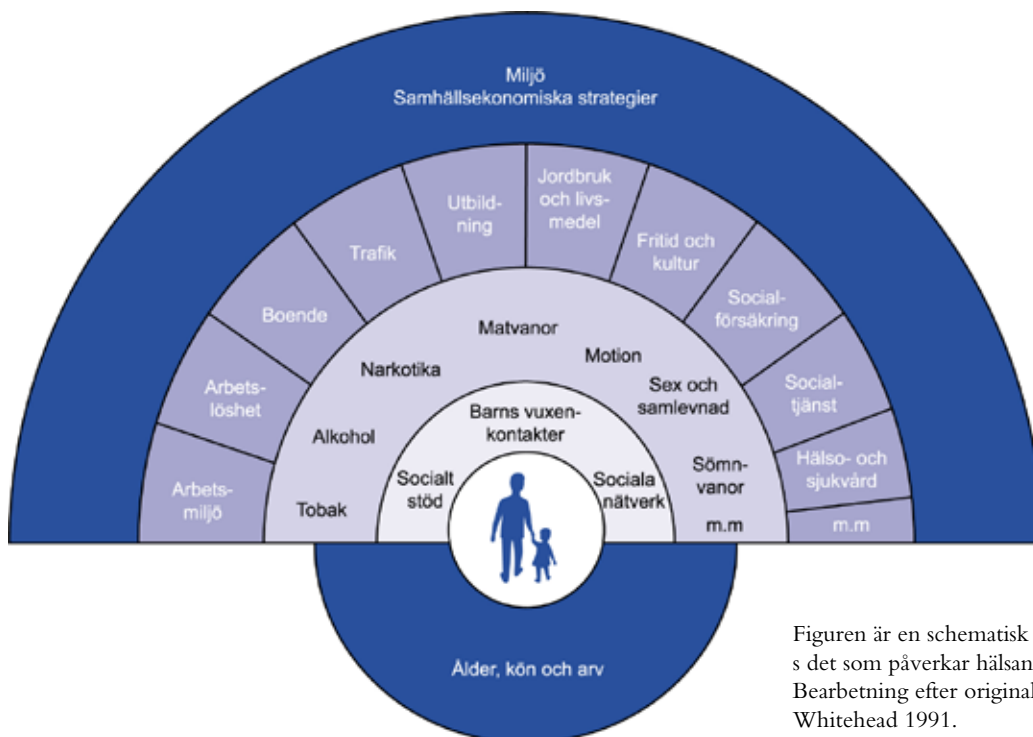
FOLKHÄLSA ÄR EN DEL I SAMHÄLLSPANERINGEN

Folkhälsopolitiken i länet ska grundas på kunskap om befolkningens hälsa och på de faktorer som bestämmer hälsan, se bild nedan. Östgötarnas hälsa är resultatet av ett komplext samspel mellan många faktorer och aktörer. Folkhälsa är en fråga för både den enskilde och för hela samhället. De ekonomiska, sociala och miljörelaterade förhållandena i samhället påverkar individens möjligheter att ta ansvar för sin hälsa. Det folkhälsopolitiska perspektivet ska därför finnas med i all samhällsplanering.

¹ Regeringens proposition 2007/08:110 En förnyad folkhälsopolitik

Figuren är en schematisk bild av hälsans bestämningsfaktorer d v s det som påverkar hälsan. Bearbetning efter original av Göran Dahlgren och Margret Whitehead 1991.

VISION

Östergötland - En hälsoregion 2020

MÅL

De övergripande gemensamma och mätbara målen för det folkhälsopolitiska arbetet i Östergötland är att:

- förbättra förutsättningarna i samhället för en god, jämlik och jämställd hälsa
- öka antalet levnadsår med god hälsa och livskvalitet
- utjämna skillnaderna i hälsa genom att stärka hälsan hos de mest utsatta

Strategi

Kommunerna och Landstinget i Östergötland samt Regionförbundet Östsam ska utveckla styrning, kunskaper och metoder avseende folkhälsopolitik genom:

STYRNING

- styra och följa upp området folkhälsa från högsta politiska nivå
- ha ett folkhälsoperspektiv i politiska beslut
- besluta om operativa mål och insatser för folkhälsan i planer och styrdokument
- avsätta resurser, tid och kompetens för det folkhälsopolitiska arbetet

KUNSKAPER

- stärka kompetensen hos politiker och medarbetare kring hälsans bestämningfaktorer och öka förmågan att hantera dem
- öka kunskaperna bland politiker och medarbetare om och i vilken utsträckning beslut och åtgärder bidrar till en jämlik hälsa
- öka kunskaper och medvetenhet om förutsättningar för en god hälsa bland alla som bor och verkar i Östergötland

METODER

- använda och utveckla metoder som integrerar folkhälsa i all verksamhet
- säkerställa att det finns gemensamma regionala och lokala indikatorer för hälsa och för jämlikhet i hälsa. Indikatorerna bör tas fram i samverkan med nationella och internationella aktörer
- koppla de regionala och lokala indikatorerna till budgetar och styrdokument i respektive verksamhet
- utveckla en hållbar struktur för regional samordning kring folkhälsopolitik och folkhälsoarbete inom Regionförbundet Östsam där även andra myndigheter, det civila samhället, näringslivet m fl involveras
- överväga att en Östgöta-kommission för folkhälsa startar

Regional samordning kring folkhälsopolitik och folkhälsoarbete

Regionförbundet Östsam ska i samverkan med kommunerna och Landstinget i Östergötland utveckla en hållbar struktur för regional samordning och samverkan som stöder folkhälsopolitiken och folkhälsoarbetet i länet. Arbetet ska utgå från det regionala utvecklingsprogrammet, från denna policy, från hälsoläget och pågående folkhälsoarbete i länet. Regionförbundets fullmäktige ska i treårsplanerna besluta om delmål och resurser för det regionala arbetet. Vidare ska fullmäktige besluta om aktivitetsmål och resurser för den regionala samordningsfunktionen i verksamhetsplanen för respektive år.

Uppdraget för den regionala samordningsfunktionen är att:

- utveckla en hållbar struktur för regional samordning och samverkan kring folkhälsa mellan berörda myndigheter, det civila samhället och näringslivet
- stödja folkhälsopolitiken samt samordna och utveckla folkhälsoarbetet i länet
- medverka till att folkhälsoperspektivet integreras i lokalt och regionalt planerings- och utvecklingsarbete
- ta fram förslag på indikatorer för folkhälsan i Östergötland som respektive organisation kan använda i planering och uppföljning. Indikatorerna ska utgöra ”minsta gemensamma nämnare” för att följa folkhälsans utveckling i länet samt på kommun- och stadsdelsnivå
- samordna datainsamling, analysera hälsoläget, presentera omvärldsanalyser samt sprida kunskap och metoder i samverkan med relevant forskning och utveckling
- verka för att öka länets resurser för folkhälsa genom att bl a stödja och samordna ansökningar av medel²
- vara sekretariat för Östgöta-kommissionen för folkhälsa²

ORGANISATION

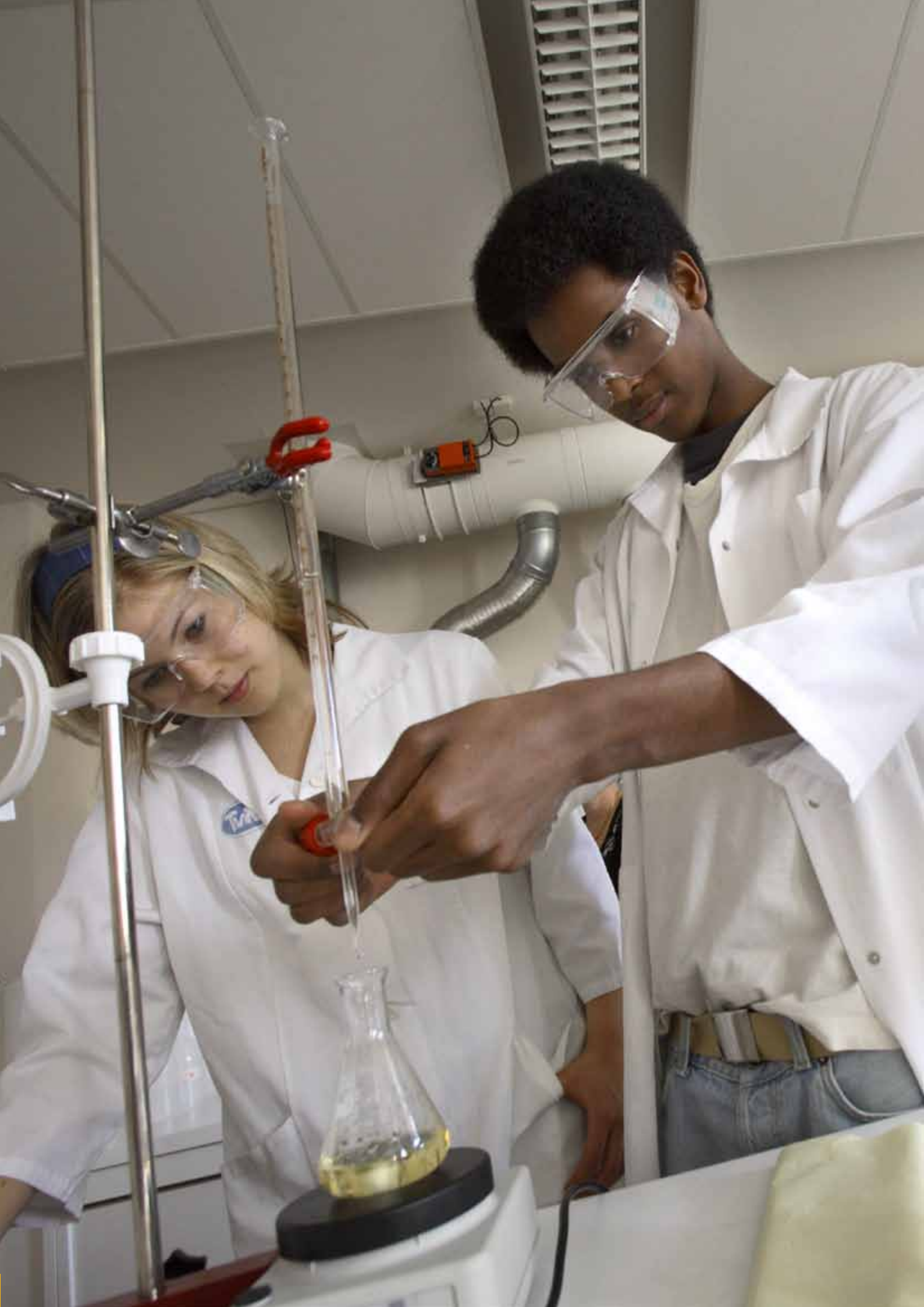
Folkhälsofrågorna ska integreras i Regionförbundet Östsams hela verksamhet. Ambitionen ska vara att utveckla ett tvärsektorielt arbetssätt med folkhälsa som ett av perspektiven. Den regionala samordningsfunktionen ska i regionförbundet tillhöra verksamhetsområdet Samhällsbyggnad som ansvarar för det regionala utvecklingsprogrammet, infrastruktur, kollektivtrafik, miljö och energi, landsbygdsutveckling m. m.

FINANSIERING

Landstinget och kommunerna finansierar tillsammans funktionen där landstingets andel är 50 % och kommunerna gemensamt 50 %. Kommunernas kostnader fördelas efter invånarantalet.

² Under förutsättning att en sådan kommission startar

En Östgöta-kommission för folkhälsa

SYFTE

En Östgöta-kommission för folkhälsa, enligt modell från WHO³, ska belysa hälsoläget i länet utifrån ett tvärsektorielt kunskaps- och erfarenhetsperspektiv. Kommissionen ska utgå från de nationella folkhälsopolitiska målområdena och verka under åren 2012-2014. Kommissionen ska analysera hälsoläget utifrån bl a socioekonomiska-, miljö-, genus-, mångfald/icke-diskriminerings- och livsrytmsperspektiv. Kommissionen ska föreslå insatser på läns- kommun- och stadsdelsnivå som skapar förutsättningar för en bättre hälsa på lika villkor för alla som bor och verkar i Östergötland. Vidare ska kommissionen presentera sina resultat i årliga delrapporter samt en slutrapport sista kvartalet 2014.

UPPDRAGSGIVARE

Regionförbundet Östsams styrelse ska vara uppdragsgivare till Östgöta-kommissionen för folkhälsa och utse ledamöterna. Kommunerna och Landstinget i Östergötland, de politiska partierna, myndigheter, Linköpings universitet, ideella organisationer m fl ska ges möjlighet att föreslå personer att ingå i kommissionen.

DELTAGARE

Östgöta-kommissionen för folkhälsa bör vara sammansatt av engagerade, kunniga och erfarna personer från forskning, offentlig verksamhet, politik och det civila samhället. Antalet deltagare i kommissionen kan vara 10-15 personer.

SEKRETARIAT

Regionförbundet Östsam, den regionala samordningsfunktionen för folkhälsopolitik och folkhälsoarbete, ska ansvara för sekreterarfunktion i kommissionen. En viktig uppgift är att förbereda starten av en kommission och rekrytera deltagare.

KOSTNADER OCH FINANSIERING

Regionförbundet Östsam ska i samverkan med medlemmarna och andra intressenter verka för finansiering av en Östgöta-kommission för folkhälsa.

UPPFÖLJNING OCH UTVÄRDERING

Kommissionens arbete ska följas upp under processens gång. Vid planering av kommissionen ska resurser för uppföljning och utvärdering tas med.

UPPFÖLJNING AV POLICYN

Kommunerna och Landstinget i Östergötland samt Regionförbundet Östsam ska följa upp policyn i respektive årsredovisningar. Uppföljningen ska visa i vilken utsträckning målen och strategierna i policyn uppnåtts samt leda till beslut om att åtgärda eventuella brister. Regionförbundet Östsam ska i sin årsredovisning beskriva hur den regionala samordningen fungerar och utvecklas utifrån intentionerna.

TIDSPERIOD

Policyn gäller för åren 2011-2014. Därefter planeras att Östergötland ska ingå i en ny större regional organisation.

³ WHO publicerade år 2008 rapporten Utjämna hälsoskillnaderna inom en generation. En oberoende kommission med 19 forskare från hela världen och med ordförande Sir Michael Marmot, epidemiolog och folkhälsoforskare, har utarbetat rapporten. <http://www.fhi.se/sv/Publikationer/Alla-publikationer/Utjamna-halsoskillnaderna-inom-en-generation1/>

Regionförbundet Östsam
Snickaregatan 40
Box 1236, 581 12 Linköping
Tel 013-26 27 00. Fax 013-12 17 51.